

לעילוי נשמת

דוד שמואל בן מנחם
לאה בת אברהם
יצחק בן מרדכי
חנה בת אליעזר
ניתן להקדיש את העלון לע"נ, הצלחה,
זיווג הגון וכדו'

שבת הראי"ה

ליקטים מתורתו של הצדיק והחסיד, מרא דארעא דישראל, שר התורה ורועה ישראל

רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

פרשת

מסעי

גליון מספר 33

יוצא לאור ע"י ארגון 'אור האורות' להפצת תורת הגה"צ הראי"ה קוק זיע"א * תרומות, שאלות ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: רח' אנה פרנק 18 בת- ים דירה 10, או בדוא"ל: reiyaa@gmail.com * תרומות ניתן להפקיד בבנק הדואר חשבון מס' 20778885 * ליצירת קשר עם הארגון ניתן להתקשר: 0507-583810

...אוסף לחלוח פני קדשו, לחזקני ולהרימני, יתן ד' שהשנה הבאה תהי' שנת הגאולה והישועה. ובספרן של צדיקים גמורים נכתב ונחתם לאלתר ולחיים טובים.

עבדו וחרדו ונפחד מפחד קדושתו המתאבק בעפר רגליו המצפה בכליון עיניים לתשובתו הרמה.

יעקב משה בלאאמור מוהר"ז זצ"ל חרל"פ.

[ה'ה הרי"ם (אגרות הגרי"מ חרל"פ לראי"ה קוק) אגרת טז].

אורות הפרשה

"וְאִם יִהְיֶה הַיָּבֵל לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל"

העולם עומד לעלות ממעל למצב עבודת האדמה, בצורתה האומללה, שתואר קללה יש לה. הזריעה וכל עמלה, הזרייה, והניכוש שקדם לקצירה, כל אלה תוצאות של נפילה הן, מעקבות החטא, "בזעת אפך תאכל לחם". יעלה רוח האדם למעלה, ותענה הארץ לעומתו ברכה עליונה, ירעש כלבנון פריו, וגלוסקאות וכלי מילת מארץ יצמחו, ועבודת האדם – גם המעשית – תיקח לה תואר עליון יותר. מעין עלייה זו הוא אור המתגלה בשמיטה, בשבת הארץ, שנה של שבייתה מכל עבודת הארץ, ודי לאדם בכרכת האדמה, ממתת ד' עליה, וההתחרות האנושית חדלה, והלב מתעדר עד כדי הכרת אחרות כל החיים כולם, "ולבכהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכל". אמנם גם יובל, גם שמיטה, רשמים הם של עולם חדש, שהעולם ההווה איננו מניח לקבוע את כל החותם כולו, אבל מבשרים הם טוב עליון, הבא מזריחה של רוחניות יותר עליונה [הראי"ה קוק, 'שמונה קבצים' קובץ א' פסקה תתסח].

"וְאִם בְּשִׁנְאָה יִהְיֶה או הַשְּׁלִיחַ עָלָיו בְּצִדְיָה וְיָמַת"

יסוד הכעס בא מצד חסרון היצירה הרוחנית. קיבוץ כוחות רוחניים, העומדים לצאת אל הפועל בציור ובתפארת מובלטים, דוחקים את הנשמה ומציערים אותה בקיצופן פנימי. כל מלחמות גויים, וכל רצח ושוד שבבני אדם, עד כל רוגז שבבעלי חיים, מארס הנחש עד עקיצת קטן שברמשים, בכוונה של הזיק, בא מצד הכעס הכללי האצור בעולם, שמצד עיצור כוח היצירה. וכל מה שהיצירה הרוחנית מתרחבת, כל מה שהפלגים של הדעה הרחבה מסתעפים בעוז מרוצתם, כל מה שהתורה תתגדל ותתאדר, השלום מתרבה בעולם, "אז יחזק במעוזי יעשה שלום לי, שלום יעשה לי" [הראי"ה קוק, 'שמונה קבצים' קובץ ח' פסקה רנא].

אגרות לראי"ה

"כעוה" ח' לחודש אלול תער"ב לפ"ק.

עיר קודשנו ותפארתנו ירושלים תובכ"א.

אור עינינו מחמד לבנו, אור ישראל וקדושו גאון עוזנו ותפארתנו צדיק יסוד עולם, קדוש ד' מכובד, מרן אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א.

אחד"ש כראוי מעבדו לרבו אור ישראל שליט"א, - עברו זמנים אשר לא זכיתי לשמוע זיקוקין דנורא וביעורין דאשא יוצאים בקדושה ובטהרה מפום ממלל רברבין מר גאוננו מרן שליט"א, - ואני הנני נדרש ונצרך מאוד כעת לאיזה רסיסי נחמה וטל של תחיה. לזאת לא אתאפק מלחלות פני קדשו נענה כמותי. - מי יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכונה איזה ימים בצלו של אדמו"ר שליט"א, להשיב לי רוחי לטעום טעם לחיך בימים הקדושים הממששים ובאים. ההתגברות של הנפילות, הן הבאים מבפנים, והן המסתובבים מן החוץ מהחשדות הנמבזות של קצרי הדעת, מתרבים מיום יום, ודרוש לעינוגים עליונים היכולים להבליג על כל הנפילות ולעוף להתרומם ולהתנשא, - ואלה העינוגים מאין נקחם? אם לא מאת חנותו של בשם וכל חמדת קודש של מרן שליט"א. על כן יערב נא עתייתי לפניו שליט"א ליקח לו מועד ולהאירני אור עיני בגדולות השגותיו הנשאים. והשי"ת יזכנו לחיות תמיד ברוח החן והחסד חסדי ד' הנאמנים ובטוילים תמידיים בשדה המערכות של מוחין הגדלות והרוממות.

ותורה יבקשו מפיהו

הראי"ה קוק זיע"א והגה"צ ר' אריה לוי זצ"ל

בשבעות האחרונים סיפרנו בהרחבה על הערצתם של הגה"צ ר' אריה לוי זצ"ל, ובניו הגדולים - הגאון רבי חיים יעקב לוי זצ"ל והגאון רבי רפאל לוי זצ"ל, וחתניו - הגאון רבי שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל ויבלחט"א הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א - כלפי הראי"ה קוק. השבוע נביא סיפורים נוספים על קשריו של ר' אריה עם הראי"ה, וגם נביא את דברי ההספד שנשא עליו ר' אריה, ובכך נחתום את הסיפור על קשריה של משפחה מופלאה וקדושה זו עם מרן הראי"ה.

מכתב המלצה

כשרצה ר' אריה להתקבל לשישיה הקדושה 'תורת חיים' בירושלים העתיקה (בשנת תרס"ה) היה זקוק למכתב המלצה. לשם כך כתב לו הראי"ה מכתב של שבה, וכך הגיע ר' אריה לשישיה [צדיק יסוד עולם עמ' 301].

הגה"צ רבי אריה לוי זצ"ל

מורא רבך - כמורא שמים

ר' אריה שימש כמשגיח ומלמד בת"ת 'עץ חיים' בירושלים. סח הרב יעקב רוזנטל (אב בית הדין הרבני בחיפה): זכורני כי פעם אחת הגיע ר' אריה לתלמוד תורה, כשכף ידו מוכתמת בדיו. סיפר ר' אריה לתלמידיו: "לבטח תמהים אתם מדוע הנני מגיע לשיעור כשכף ידי מוכתמת? ובכן מעשה שהיה כך היה: ככלל ראש חודש נהג אני לערוך ביקור קבוע אצל מרן הראי"ה קוק. והנה היום, בעת שהותי בחדרו, נכנסה אשה וביקשה מהרב קוק שימליץ ויחתום על מכתב בקשה, שהיא עומדת להגיש לאחד המוסדות בעיר. הרב הוציא מיד את עטו והתכונן לחתום. ואולם, לאחר שעבר וקרא את הכתוב - לא נראה לו סגנון המכתב. נטל גליון נייר וכתב לאישה מכתב חדש ולאחר מכן חתם עליו. תוך כדי כתיבה, התהוו כתמי שירחץ ידיו בטרם ייבש הדיו ויקל יותר לנקותו, כי ידעתי שעוד מעט ירצה ליטול ידיו לסעודת ראש חודש ואז יקפיד וודאי בדיני 'חציצה' (בין כף היד והדיו למי נטילת הידים) כתוצאה מהדיו היבש שעל ידיו. השיב לי הרב בפלפול ארוך על דיני 'חציצה' בעת נטילת ידים, וכי להלכה בדיו יבש אין שום חשש ל'חציצה'. אך אני, משום מה, המשכתי להפציר בו שירחץ ידיו. רק לאחר הפצרות מרובות ניגש לכיור ושטף ידיו.

לאחר צאתי מבית הרב - הרגשתי, כי נהגתי שלא כשורה בהפצרותי המרובות ברב, וכי הרב נראה מקפיד קמעא על שאיני מרפה

מכתב ידו של מרן הגוא"ז מלצר זצ"ל, ראש ישיבת 'עץ חיים', ומח"ס 'אבן האזל': "גאון ישראל מוהרא"ה הכהן קוק זצ"ל. נוסף לאשר כבר נודע בכל תפוצות ישראל, עוצם גדלו בכל מקצועות התורה, בהלכה ואגדה, מוסר ודעת. לבד זה היה גדול מאוד בקיום מצות 'ולדבקה בו', שלדבקו בו' ותורתו אין מלים להעריך את ערכו. ראוי לתלמידיו ומוקירי שמו ללמוד ממסירותו בכל לבבו באהבת ד' וישראל עמו, ותשוקתו העצומה לזכות את כל אשר היה ביכולתו להשפיע עליו, בין בדבריו החוצבים להבות אש בדברשותיו ובין בספריו הגדולים. כבר אמרו חז"ל אין עושין נפשות לצדיקים שדבריהם הם זכרונם, ובפרט לגאון ישראל כמותו, וראוי להתחזק ולעשות רצון צדיק, לגמור להוציא לאור את כל ספריו הגדולים, אשר עמל עליהם ביגיעה עצומה" [שיחות הראי"ה עמ' 11, ובקונטרס "אז נדברו יראי ד'"] (על קשרי הידידות האמיצים בין הגרא"ה קוק לגרא"ז מלצר) עמ' 31.

...עתה המתנגדים משתדלים להשכיח שם רבנו זצוק"ל, וצדקתו וקדושתו. אולם ודאי סוף סוף תגלה האמת בכל הדרה, ולא רחוק היום שכולם יודו בגדולתו הנפלאה של מרן הרב קוק זצוק"ל, וכן של תלמידו המובהק מרן הגה"ק רי"מ חרל"פ זצוק"ל – זכותם הגדולה תעמוד לנו. דבר גדול וקדוש הוא, לפרסם גדולתו וקדושתו של מרן הרב זצוק"ל, וברור לי שזה מקרב את הגאולה, ובודאי אם כולם יודו בזה, לרבות בשיטתו הטהורה לגלות את קדושת ישראל וארצו, שזה ממש ענין הגאולה הקרובה" (הגר"צ הגר"י זוסמן זצ"ל, מובא ב'ליקוטי ראיה' לגרמ"צ נריה זצ"ל, ח"ג עמ' 136).

לכל אחד. אח"כ הלכנו לשוח מעט בשדה. בדרך קטפתי איזה פרח, והתחלתי רבינו זצ"ל ואמר לי בחיבה: תאמין לי שמימי נהרתי לא לקטוף שלא לקטוף עשב או פרח אשר יכול לגדול עוד או לצמוח, כי אין עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה ומכה אותו ואומר לו: גדל! ובפרט בארה"ק. הדברים האלו שיצאו מלב טהור וקדוש נכנסו עמוק בלבי, והתחלתי להרגיש ביותר מידת החמלה על כל דבר.

"שפכי כמים לך", כמו שפרכת המים שלא נשאר בכלי מאומה, כן צריך לשוב מכל העבירות הן בן אדם למקום הן בן אדם לחבירו לכבוד את התורה ולומדיה להתפלל מלב טהור שיתקיימו בנו חכמי ישראל, לגדל את בנינו לתורה ויראת שמים שזה היה משאת נפשו של רבינו זצ"ל, אשר כמה פעמים שמעתי מפיו הקדוש לשון המדרש וכו' אם התינוקות מצפצפים בפיהם מה שלומדים בחדר אלף בית עם הנקודות והטעמים קמץ א' פתח סגול וכו' אשר זה הבל פיהם שמקדש אותם, מטהר ומכשיר להיותם אח"כ מורי הוראה בישראל" (מובא בספר 'אוהב ישראל בקדושה' (על הראי"ה קוק) ח"ה עמ' 126 – 128).

אורות ארץ ישראל

חז"ל אמרו על הפסוק "ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם" (יחזקאל יא טז), – "אמר רבי יצחק: אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבל" (מגילה כט.). ומאמר זה בא הכינוי המקובל על כל בית כנסת: 'מקדש מעט', אבל ראוי לדייק בפסוק ובדברי חז"ל, שהתואר הזה ניתן לבתי כנסת שבחו"ל.

ונראה, שלא רק מפני שבהני איירי קרא, שהנביא יחזקאל מדבר על חז"ל, ועל פסוק זה נאמר דברי חז"ל, אלא שבאמת תואר זה, 'מקדש מעט', שייך רק לבתי כנסת שבחו"ל, ואילו בתי כנסיות שבארץ ישראל הם כחלק מבית המקדש, שהנביא מונה אותם בשם "בית תפילה" וישעיהו נ, ז, כי בזמן שבית המקדש היה קיים, וישראל היו מחולקים לכ"ד מעמדות, הנה במקביל לאנשי המעמד שהיו גרים בירושלים, היו ישראל שבאותו מעמד (הגרים בשאר מקומות) מתכנסים לעריהם (ומתעניין ומציאין ספר תורה) וכו' [תענית כו.]. ותפילתם מתקשרת עם תפילת אחיהם העומדים בירושלים על קרבנות הצבור, וכאילו הם עומדים בבית המקדש ממש.

בחזקת ארץ רק בתי כנסת זכו לתואר 'מקדש מעט', ואילו בארץ ישראל כל בית יהודי הוא מקדש מעט! (מפי הראי"ה קוק, קובץ תורה שבעל פה חוברת כז עמ' 17).

בסוד שיח

נִפְשֵׁי כְּמִהָרָה לְאוֹר עֲלִיּוֹן, לְאוֹר אֵין-סוֹף, לְאוֹר אֱלֹהִים אֲמֵת, אֱלֹהֵי חַיִּי, אֱלֹהִים חַיִּים, חַי-הָעוֹלָמִים. וְהַפְּהוֹן אוֹכֵל אֶת כַּחֲמֵי הַחֲמֵי וְהַרוֹחֵי, פִּי אֵין לִי פִּשְׁרוֹן וְלֹא הִכְנַה רְאוּיָה, אֵיךְ לִסְפֹּק אֶת הַמְּלוֹי שֶׁל הַפְּהוֹן הַגְּדוֹל הַזֶּה. וְהִנְנִי מְלֹא הַתְּנַפְלוֹת לְפָנֶיךָ מְלֶךְ עוֹלָמִים, הַפּוֹתֵחַ אֶת יָדוֹ וּמְשַׁבֵּעַ לְכֹל חַי רְצוֹן. הַשְּׁבִיעַ נָא רְצוֹנִי וְהַשְּׁבִיעֵנִי בְּאוֹר יְקַרְתֶּךָ, וּמְלֹא אֶת צְמֵאוֹנֵי לְאוֹרְךָ. "הָאֵר פְּנִיךָ וְנִשְׁעָה" [הראי"ה קוק, 'חדרי' (פרקים מיומנו האישי)].

בשבועות הבאים נספר על לימודיו של מרן הראי"ה בשיבת וולוז'ין המעשירה, וקשריו המיוחדים עם רבו הנצי"ב מוולוז'ין – ראש הישיבה.

חדשות העלון

- ניתן לקרוא את העלון גם באתר: www.yeshiva.org.il
- ניתן לקבל את העלון בדוא"ל. שלחו לנו את כתובתכם, ואנו נשלח לכם את העלון.
- בעקבות הביקוש הרב לעלון, הכפלנו את תפוצתו בשבועות האחרונים. כדי להמשיך בכמות זו אנו זוקקים לתרומות. מס' החשבון שלנו להפקדה בבנק הדואר: 20778885.

ארגון 'אור האורות' להפצת תורתו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל, קם מתוך תחושה כי רבים האנשים שלא זכו לטעום מתורתו העמוקה והמאירה של הראי"ה קוק זצ"ל, שכי הגדרת גדולי דורו היה גאון עצום בתורה ומיוחד בצדקותו (וכפי שניתן לראות במאות המכתבים ששלחו לו כל גדולי ישראל בדורו, ביניהם: האדר"ת, הנצי"ב, ה'חפ"ץ חיים, ה'רידב"ז, החו"א, הגר"י ואף אדמו"רים רבים). אנו עדים לצמאון גובר והולך – בקרב ציבור שלומי אמוני ישראל – ללימוד תורתו הגדולה של הראי"ה קוק זצ"ל, שהיה גדול המעמיקים בתורת הנסתר בדורו, ואוהב ישראל באמת בכל לב ונפש שלא היה כדוגמתו כלל בדורותינו. ההתנגדות החריפה שהייתה כלפי הראי"ה קוק נבעה אך ורק מחוסר הכרה וידיעה את תורתו, וממילא כל מי שזכה באמת להעמיק בתורת הראי"ה קוק – ולא הסתפק בסקירה שטחית ומרפרפת – מבין כמה הדברים מאירים ועמוקים מאין כמותם. ברומה לרבותינו הקדושים הרמב"ם, הרמח"ל, הבעש"ט ורבינו נחמן מברסלב זצ"ל, שאמנם סבלו בימיהם מהתנגדות נוראה, אך כיום הם מקובלים אצל כל עם ישראל, כך אנו מאמינים ובטוחים שבקרוב יפתחו הלבבות כולם לאורו הגדול של מרן הראי"ה קוק זצ"ל.

ניתן להשיג אצלנו את החוברת "אור שלמה" על הערצת המופלאה של מרן פוסק הדור הגרש"ז אויערבך זצ"ל (ר"י קול תורה), ואביו המקובל האלוקי הגר"ח אויערבך זצ"ל (ר"י המקובלים 'שעו השמים') כלפי הגר"ח קוק זצ"ל.

שלחו לנו את כתובתכם, ואנו נשלח לכם את החוברת.